

ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΥΓΙΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Συνοπτική παρουσίαση των προτάσεων της ΕΛΕΤΑΕΝ προς την Κυβέρνηση

Γιατί ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Η μακρά πλέον εμπειρία της αξιοποίησης των Α.Π.Ε. στη χώρα μας έχει δείξει ότι:

- ✓ Μειώνουν το κόστος παραγωγής ενέργειας
- ✓ Δημιουργούν και διατηρούν θέσεις απασχόλησης και εθνική προστιθέμενη αξία πολύ υψηλότερη σε σχέση με την ηλεκτροπαραγωγή από εισαγόμενα καύσιμα
- ✓ Δίνουν σημαντικά τοπικά οφέλη στους δήμους και φθηνότερο ρεύμα στους κατοίκους των τοπικών κοινωνιών (μέσω της απόδοσης σε αυτούς του 3% των ακαθάριστων εσόδων τους)
- ✓ Ενισχύουν την ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού και την ενεργειακή ανεξαρτησία.
- ✓ Απεξαρτούν τη χώρα από ακριβά εισαγόμενα καύσιμα και βελτιώνουν το εμπορικό ισοζύγιο συνεχώς για τις επόμενες δεκαετίες
- ✓ Μειώνουν τους ρύπους και προστατεύουν το περιβάλλον και το κλίμα.

Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο μιας ενεργειακής στρατηγικής με κεντρικό άξονα την βιώσιμη ανάπτυξη και την ορθολογική αξιοποίηση των εγχώριων πηγών ενέργειας οι Α.Π.Ε. μπορούν να προσφέρουν ουσιαστική αναπτυξιακή προοπτική για τη χώρα και να βοηθήσουν στην παραγωγική ανασυγκρότησή της και στην έξοδο από την κρίση.

Γιατί αιολική ενέργεια

Τα εγκατεστημένα αιολικά πάρκα παράγουν –μαζί με τα μικρά υδροηλεκτρικά- τη φθηνότερη πράσινη μορφή ενέργειας στην Ελλάδα, με κόστος που είναι 17% χαμηλότερο από το κόστος που θα επιβαρυνόταν ο καταναλωτής εάν η ίδια ενέργεια παραγόταν από εισαγόμενο φυσικό αέριο.

Η αιολική ενέργεια είναι σήμερα μια οικονομικά ανταγωνιστική μορφή ενέργειας. Πέραν των άλλων πλεονεκτημάτων ως μορφή Α.Π.Ε., μπορεί να προσφέρει τον όγκο παραγωγής που είναι απαραίτητος για τη διαφοροποίηση του ηλεκτρικού μας ισοζυγίου.

Ο δρόμος για την ορθολογική αξιοποίηση της αιολικής ενέργειας περιλαμβάνει βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα μέτρα. Τα μέτρα αυτά – οργανωμένα σε οκτώ άξονες δράσεις- κατέγραψε η ΕΛΕΤΑΕΝ και τα πρότεινε στη Κυβέρνηση ευελπιστώντας ότι η τελευταία, σε αντίθεση με τις προηγούμενες εμπειρίες, θα τα αξιοποιήσει στο πλαίσιο ενός ανοιχτού, δημοκρατικού και ευρέως διαλόγου με τον κλάδο τον οποίο πρέπει να διεξάγει χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις.

1^{ος} άξονας: Χρηματοδότηση και διαχείριση ταμειακού προβλήματος της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

1.1.) Η ΕΛΕΤΑΕΝ επαναφέρει, πιο επεξεργασμένη, την πρότασή της να διερευνηθεί η αξιοποίηση **των ευρωπαϊκών και διεθνών θεσμών για τη στήριξη, μέσω έκδοσης και αγοράς ομολόγων, της ηλεκτρικής αγοράς που αποτελεί συστημικό πυλώνα της οικονομίας**. Η βασική αρχή που συνηγορεί στην προώθηση μιας τέτοιας λύσης είναι η ακόλουθη: Η ηλεκτρική αγορά είναι, όπως και οι Τράπεζες, ένας συστημικός πυλώνας της εθνικής οικονομίας. Η αύξηση των ανεξόφλητων λογαριασμών έχει σε μεγάλο βαθμό τις ρίζες της στην οικονομική κρίση και την ύφεση που τη συνόδευσε. Στην περίπτωση των Τραπεζών, το Ελληνικό Δημόσιο και οι Ευρωπαϊκοί θεσμοί αναγνώρισαν επί της ουσίας ότι ένα σημαντικό μέρος των προβλημάτων που αντιμετώπιζαν οφείλονταν στην ίδια αυτή αιτία (την κρίση) και το ρόλο του κράτους σε αυτή. Με αυτή επί της ουσίας την αιτιολογική βάση, προωθήθηκε το συγκεκριμένο μοντέλο ανακεφαλαιοποίησης των 4 συστημικών τραπεζών. Η ίδια αρχή μπορεί να εφαρμοσθεί στην περίπτωση της ηλεκτρικής αγοράς.

1.2.) Για την εξομάλυνση του ρυθμού πληρωμών προς τους παραγωγούς Α.Π.Ε. πρέπει να διασφαλιστεί ότι **όλοι οι παίκτες της ηλεκτρικής αγοράς αντιμετωπίζονται ισότιμα και πληρώνονται αναλογικά και συμμετρικά** με βάση τις δυνατότητες του συστήματος και του καταναλωτή. Δυστυχώς, λόγω μιας σειράς τεχνικών και λογιστικών διευθετήσεων που εξασφαλίζουν την ταχύτερη εξόφληση των υπολοίπων παικτών, οι Α.Π.Ε. αποτελούν τον τελευταίο τροχό της αμάξης με αποτέλεσμα να επιβαρύνονται περισσότερο από όσο τους αναλογεί τις ταμειακές καθυστερήσεις πληρωμών της συνολικής ηλεκτρικής αγοράς.

1.3.) Για την εξομάλυνση του ρυθμού πληρωμών προς τις Α.Π.Ε. απαιτείται επίσης να διαμορφωθεί **ένα συγκεκριμένο πλάνο των μελλοντικών πληρωμών** το οποίο θα έχει ετήσιο ορίζοντα και θα επεκτείνεται σε μηνιαία βάση, ώστε να υπάρχει δυνατότητα προγραμματισμού των υποχρεώσεών τους από τους παραγωγούς.

1.4.) Τέλος, απαιτείται **ουσιαστική παρέμβαση στα τραπεζικά δάνεια ώστε και οι τράπεζες να αναλάβουν μέρος του βάρους που υπέστησαν οι παραγωγοί Α.Π.Ε.** με το λεγόμενο New Deal. Η παρέμβαση αυτή πρέπει να ανατρέχει στο χρόνο ψήφισης του New Deal, ήτοι τον Απρίλιο του 2014 και να αφορά τα επιτόκια και το χρόνο αποπληρωμής των δανείων. Πρέπει να είναι δίκαιη και να αντιμετωπίζει όλους τους παραγωγούς ισότιμα με μοναδικό κριτήριο την περικοπή που υπέστησαν με το New Deal και να μην αδικηθούν αυτοί που, με κόπο και θυσία, έχουν παραμείνει συνεπείς στην εξυπηρέτηση των δανειακών τους υποχρεώσεων.

2^{ος} άξονας: Βιωσιμότητα Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε.

Το λεγόμενο New Deal μπορεί να έχει πετύχει να εξυγιάνει τη λογιστική εικόνα του Ειδικού Λογαριασμού, αλλά αυτό έγινε με εξαιρετικά άδικο τρόπο. Παίκτες της

ηλεκτρικής αγοράς –και ειδικά οι Προμηθευτές- που συνέβαλαν κυρίαρχα στη συσσώρευση του ελλείμματος δεν ανέλαβαν το βάρος που τους αναλογούσε. Παράλληλα το βάρος αυτό κατανεμήθηκε εξαιρετικά άδικα και ανορθολογικά μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών έργων Α.Π.Ε., ακόμα και μεταξύ κατηγοριών έργων της ίδιας τεχνολογίας. Οι τεράστιες αδικίες μερικές φορές φθάνουν τα όρια του τραγελαφικού. Πέραν αυτού απαιτούνται:

2.1) **Διαφάνεια στην πληροφόρηση του καταναλωτή** ώστε να μη δυσφημούνται διαρκώς οι Α.Π.Ε. μέσω αυξήσεων του ΕΤΜΕΑΡ οι οποίες δεν διοχετεύονται υπέρ αυτών.

2.2.) Απαιτείται **το σύνολο των εσόδων από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου** (πλην των ποσών για την αντιστάθμιση υπέρ της βιομηχανίας) **να αποτελούν πόρο του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε.** για όλη την περίοδο μέχρι το 2020, όπως ισχύει σήμερα για μέχρι το 2015.

2.3.) Απαιτείται η **άρση όλων των στρεβλώσεων στον τρόπο χρηματοδότησης του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε. που κρατούν σε αδικώς χαμηλό επίπεδο τις εισροές από τους Προμηθευτές** με αποτέλεσμα είτε την άμεση επιβάρυνση των καταναλωτών μέσω αυξημένου ΕΤΜΕΑΡ είτε τη δημιουργία ελλείμματος. Και τα δύο (αυξημένο ΕΤΜΕΑΡ ή έλλειμμα του ΕΛΑΠΕ) επιδοτούν το κόστος των Προμηθευτών δηλαδή το ανταγωνιστικό σκέλος των τιμολογίων λιανικής.

Συνοπτικά αναφέρεται ότι οι Προμηθευτές δεν καταβάλουν στον Ειδικό Λογαριασμό το ποσό που ωφελούνται χάρη στις Α.Π.Ε. Το ποσό αυτό θα πρέπει να αυξηθεί ώστε να αντικατοπτρίζει το πλήρες κόστος που αποφεύγουν οι Προμηθευτές χάρη στις Α.Π.Ε. Σύμφωνα με αρκετές μελέτες που έχουν εκπονηθεί για το θέμα, αλλά και με βάση τις πληροφορίες που έχει παράσχει η ΔΕΗ σε επίσημες ανακοινώσεις της, προκύπτει ότι μόλις πριν το New Deal, ήτοι τον Μάρτιο 2014, το συσσωρευμένο κατά το χρόνο εκείνο έλλειμμα του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε. οφειλόταν τουλάχιστον κατά 85% στις στρεβλώσεις. Μόνο το υπόλοιπο οφειλόταν στο οποίο πρόσθετο κόστος των Α.Π.Ε. και κυρίως στα φωτοβολταϊκά.

Το ΥΠΑΠΕΝ πρέπει να συστήσει ειδική επιστημονική επιτροπή, στην οποία θα μετέχει και ο κλάδος των Α.Π.Ε., η οποία να μετρήσει επισήμως το ποσό που μέχρι σήμερα έχει «επιδοτήσει» τους Προμηθευτές και να το καταγράψει.

3^{ος} άξονας: Νέα νομοθεσία για το μηχανισμό υποστήριξης των νέων επενδύσεων Α.Π.Ε.

Για το ορίζοντα από το 2016 και μετά θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΓΔ Ανταγωνισμού) έχει θέσει σε ισχύ τις νέες κατευθυντήριες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς της ενέργειας και του περιβάλλοντος. Η κεντρική ιδέα των οδηγιών αυτών είναι ότι για την περίοδο 2017-2020 οι νέες επενδύσεις Α.Π.Ε. θα πρέπει να ενισχύονται μέσω ενός μηχανισμού

Feed-in premium (FIP) που υποτίθεται ότι θα στηρίζεται σε κάποιο ανταγωνιστικό μοντέλο αγοράς.

3.1) Όμως ένα τέτοιο σύστημα «αγοράς», πέραν της αμφίβολης νομιμότητας και σκοπιμότητάς του, προϋποθέτει να έχει λειτουργήσει και ωριμάσει στην Ελλάδα η νέα συνολική ηλεκτρική αγορά, κάτι που δεν ισχύει. **Η Ελληνική Κυβέρνηση οφείλει να θέσει emphaticά τις ανωτέρω παραμέτρους και να διερευνήσει τη δυνατότητα εξαίρεσης για την Ελλάδα από τις κατευθυντήριες οδηγίες** για ένα εύλογο χρονικό διάστημα κατά το οποίο θα ισχύει το σημερινό σύστημα του Feed-in Tariff και για τις νέες επενδύσεις Α.Π.Ε. μετά το 2016.

3.2.) Παράλληλα και ανεξάρτητα από τη διαπραγμάτευση αυτή, το ΥΠΑΠΕΝ πρέπει, σε στενή συνεργασία με τον κλάδο των Α.Π.Ε., **να ξεκινήσει άμεσα την προετοιμασία της νομοθεσίας για τον τρόπο υποστήριξης των νέων επενδύσεων Α.Π.Ε. στην ηλεκτρική αγορά**, σύμφωνα με τις νέες κατευθυντήριες οδηγίες για τις κρατικές ενισχύσεις με βάση την υπόθεση εργασίας ότι η εξαίρεση που αναφέρθηκε ανωτέρω δεν θα γίνει αποδεκτή. Η ΕΛΕΤΑΕΝ, με την υποστήριξη εξειδικευμένων διεθνών συμβούλων, έχει προετοιμάσει συγκεκριμένες ιδέες και μπορεί να υποστηρίξει τη συγκεκριμένη διαδικασία.

Ειδικά **το νέο σύστημα υποστήριξης θα πρέπει να αποκλείει την διενέργεια διαγωνισμών**, αξιοποιώντας το σχετικό περιθώριο που αφήνουν οι κατευθυντήριες οδηγίες, δεδομένου ότι, ειδικά την περίοδο αυτή, θα οδηγήσουν σε χαμηλό βαθμό υλοποίησης επενδύσεων και σε υψηλότερες τιμές για τον καταναλωτή.

3.3.) Η εμπειρία του τρόπου χρηματοδότησης του σημερινού μηχανισμού στήριξης των Α.Π.Ε. μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε. και του διοικητικά καθοριζόμενου ΕΤΜΕΑΡ, πρέπει να αξιοποιηθεί ώστε να αποφευχθούν τα λάθη του παρελθόντος. Ο τρόπος χρηματοδότησης πρέπει επίσης να είναι συμβατός με το νέο μοντέλο της ηλεκτρικής αγοράς.

Η ΕΛΕΤΑΕΝ έχει από ετών προτείνει ότι **η ευθύνη των πληρωμών Α.Π.Ε. θα πρέπει να μεταφερθεί στους Προμηθευτές με ενσωμάτωση του σημερινού ΕΤΜΕΑΡ στο κόστος τους**. Ουσιαστικά περιγράφουμε ένα τρόπο χρηματοδότησης των πληρωμών Α.Π.Ε. ανάλογο με αυτούς που ίσχυαν για την πληρωμή της διαθεσιμότητας ισχύος προς τους συμβατικούς ηλεκτροπαραγωγούς.

4^{ος} άξονας: Υποδομές

Η ανάπτυξη υποδομών (δικτύων, αποθήκευσης κλπ) αποτελεί ένα σημαντικό πεδίο προσέλκυσης ευρωπαϊκών πόρων και κεφαλαίων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ενεργειακής Ένωσης, που πρέπει να ενεργοποιηθεί με προτεραιότητα προς όφελος της εθνικής οικονομίας και των Α.Π.Ε. Η Ευρωπαϊκή Ενεργειακή Ένωση είναι ένα όραμα ενότητας που μέσω των οικονομιών κλίμακας, της βελτιστοποίησης των πόρων και της καινοτομίας μπορεί να προσφέρει στην Ευρώπη ουσιαστική ενεργειακή ανεξαρτησία και οικονομική ανάπτυξη.

Η Ελλάδα πρέπει να διαμορφώσει το δικό της όραμα που θα το καταστήσει ενεργά μέρος του κοινού ευρωπαϊκού οράματος.

Το δικό μας όραμα είναι το Αιγαίο. Το Αιγαίο επί χιλιετίες αποτελούσε κέντρο πολιτισμού, εμπορίου και ευημερίας. Μόλις τα τελευταία 100 περίπου χρόνια, το Αιγαίο έχει μετατραπεί σε απομονωμένο άκρο. Είναι ιστορική η ευκαιρία τώρα να το καταστήσουμε πηγή πλούτου και ενεργειακής ανεξαρτησίας προς όφελος της κοινής ευρωπαϊκής οικογένειας. Το στρατηγικό όραμα είναι το Αιγαίο να αποτελέσει κέντρο παραγωγής και εξαγωγής ενέργειας με τη μέγιστη δυνατή εκμετάλλευση του πλούσιου αιολικού δυναμικού του με την ανάπτυξη χερσαίων-νησιωτικών και θαλάσσιων αιολικών πάρκων.

Φυσικά το όραμα αυτό απαιτεί υποδομές, η υλοποίηση των οποίων θα αποτελέσει από μόνη της μια κινητήρια δύναμη για την οικονομία. Απαιτεί:

4.1.) **Εγχώριες διασυνδέσεις** με έμφαση στα νησιά

4.2.) **Διεθνείς διασυνδέσεις**, που αποτελούν ένα πεδίο εθνικής γεωπολιτικής άσκησης που πρέπει να ενεργοποιηθεί, εκμεταλλευόμενοι και τους στόχους της Ε.Ε. για αύξηση των διασυνοριακών διασυνδέσεων.

4.3.) **Συστήματα αποθήκευσης** και προώθηση όλων των Power-to-X τεχνολογιών (power to heat, power to gas, ηλεκτροκίνηση)

5^{ος} άξονας: **Κλιματική Πολιτική προς το 2030 και μετά**

Κυρίαρχος στόχος της παγκόσμιας πολιτικής πλατφόρμας είναι η επίτευξη οικονομίας μηδενικού ή σχεδόν μηδενικού άνθρακα. Διακριτή θέση ανάμεσα στα διαθέσιμα εργαλεία για την επίτευξη αυτού του στόχου κατέχει η μεγαλύτερη δυνατή ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Απαιτείται, επομένως, άμεσα ένας συνεκτικός και ρεαλιστικός σχεδιασμός για την εφαρμογή του νέου Πακέτου Ενεργειακής και Κλιματικής Πολιτικής για το 2030 με την επεξεργασία και υιοθέτηση φιλόδοξων στόχων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, οι οποίοι θα προετοιμάσουν τη χώρα για τους ακόμη πιο φιλόδοξους στόχους που απαιτούνται για το 2050.

Στην διαδικασία αυτή, η άμεση εμπλοκή του κλάδου των Α.Π.Ε. πρέπει να θεωρείται εκ των ων ουκ άνευ.

6^{ος} άξονας: **Μικρές Ανεμογεννήτριες**

Οι μικρές ΑΓ μπορούν να δημιουργήσουν ευκαιρίες αξιοποίησης του εισοδήματος στα μεσαία στρώματα ώστε να απολαύσουν τα οφέλη της αιολικής ενέργειας. Επίσης συμβάλουν στην εξοικείωση της κοινής γνώμης με τη τεχνολογία των Α.Π.Ε.

Για το σκοπό αυτό απαιτείται η ολοκλήρωση και θεσμοθέτηση του Προγράμματος ων Μικρών Ανεμογεννητριών που προβλέπει η νομοθεσία και το οποίο είχε παγώσει από την προηγούμενη κυβέρνηση.

7^{ος} άξονας: Η πορεία προς τη νέα οργάνωση της ηλεκτρικής αγοράς

Απαιτείται να επικαιροποιηθεί και προωθηθεί η διαδικασία για την ολοκλήρωση της νομοθεσίας που θα διέπει σε μόνιμη βάση την αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας και να παρουσιαστεί ένα επικαιροποιημένο χρονοδιάγραμμα για την πορεία προς το Target Model. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να αντιμετωπιστούν συνολικά όλα τα ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία της αγοράς με στόχο τη διασφάλιση φθηνής και ασφαλούς παροχής ενέργειας και τη βιωσιμότητα των παικτών της αγοράς και των επενδύσεων.

8^{ος} άξονας: Καινοτομία και Τεχνολογία

8.1.) Αποκατάσταση, ενίσχυση και αναβάθμιση του ερευνητικού-τεχνολογικού ρόλου του ΚΑΠΕ που τόσα έχει προσφέρει και μπορεί να συνεχίσει να προσφέρει στις Α.Π.Ε. και την εθνική οικονομία

8.2.) Εθνικό Πρόγραμμα Τεχνολογικής Ανάπτυξης στην Ενέργεια για μεγιστοποίηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας με στοχευμένα ερευνητικά/επιδεικτικά προγράμματα, με την απαραίτητη συμμετοχή της βιομηχανίας και των ερευνητικών φορέων, μέσω των οποίων θα εμπεδωθούν οι απαιτούμενες συνεργασίες και θα παραχθεί – επεκταθεί η αναγκαία τεχνογνωσία σε αντικείμενα που σχετίζονται με τις ελληνικές ιδιαιτερότητες π.χ. τη διασύνδεση των νησιών, τα θαλάσσια αιολικά πάρκα σε μεγάλα βάθη (πλωτά), την μεγάλης κλίμακας αντλιοταμίευση για την εξισορρόπηση της ισχύος κλπ.